

Za obhájci loňského zlata

Společnost Avena, spol. s r. o., Dlouhá Třebová hospodařící na Ústeckoorlicku obhájila v soutěži Mléčná farma roku první místo z roku 2018. Letos v hodnocení získala 62 bodů, zvítězila tedy o dva body před farmou Městec Nahořanské a. s. Recept k úspěchu je podle managementu společnosti v jednoduchosti a v kvalitních lidech na svých místech.

Jak připomněl jednatel firmy Ing. Jan Rufer, Avena má za sebou 25 let existence. Aktuálně dosahuje 136 milionů tržeb. Okolí Dlouhé Třebové se nachází převážně v bramborařské oblasti od 320 až po 490 m nad mořem. „Hospodaříme na výměře 2007 ha, zaměstnáváme 50 lidí a průměrnou mzdou jsme se v roce 2018 posunuli nad 30 tisíc Kč. Výnosy obilovin se podařilo v posledních čtyřech letech stabilizovat na úrovni 6,5 až 7 tun. Hlavním faktorem této stabilizace je přísun organické hmoty do půdy,“ zdůraznil na úvod jednatel Jan Rufer a vyjmenoval nejdůležitější v současnosti pěstované plodiny. Z celkové výměry tvoří 530 ha louky a pastviny a zbytek je půda orná, kde se pěstuje převážně pšenice, ječmen a řepka. Pro výživu krav jsou určeny pícniny na orné půdě – jeteletrávy, hrách a kukuřice.

„Celkem je aktuálně v evidenci podniku 390 dojených krav plus odchov telat, jalovice a kolem 180 býků ve výkrmu. Pastviny jsou vypásány jalovci a limousinským skotem v počtu 35 krav základního stáda,“ přidal se k rozhovoru vedoucí živočišné výroby. Ing. Miloslav Válek, který byl tentokrát hlavní osobou přihlašující podnik do soutěže.

Tři specializovaná střediska chovu skotu

Stávající mléčná farma vznikla v roce 1997 rekonstrukcí dvou kravínů na

středisku Dlouhá Třebová, kdy byly na toto středisko koncentrovány české strakaté dojnice z okolních farem. Pro zvýšení užitkovosti se následně nakoupilo také několik březích holštýnských jalovic. Obě plemena jsou chována v čistokrevné formě, přičemž podíl holštýnek je dnes kolem 15 %. Zatímco v Dlouhé Třebové je soustředěna produkce mléka a nejmladší telata, středisko Knapovec se věnuje výkrmu českých strakatých býků, dosahuje průměrného přírůstku ve výkrmu 1,16 kg. Zhruba ve hmotnosti 750 kg jsou jateční býci prodáváni na jatka TORO

Hlavečník. Odchov mladého dobytka zabezpečuje farma Dolní Houžovec, kde jsou jalovičky od sedmi měsíců stáří až do sedmi měsíců březosti.

Pointa je v jednoduchosti

„Letos jsme na základě požadavků mlékárny museli začít krmit v režimu GMO free. Snažíme se, aby krmná dávka byla co nejjednodušší, protože čím složitější krmná dávka je, tím v ní pak vzniká více chyb. Celkově máme čtyři receptury, dvě pro vysokoprodukční dojnice, další pro třetí fázi laktace a čtvrtou recepturu pro krávy

stojící na sucho. Krmivářské poradenství poskytuje Ing. František Mikyska. Jako objemné krmivo se osvědčilo vyrábět hrachovou siláž, po které mají dojnice vyšší užitkovost i lepší složky. Bohužel v suchých letech se to příliš nedaří,“ okomentoval vedoucí živočišné výroby výživu strakatých krav.

Na rybinové dojírny značky Farmtec (2 x 10) se dojí dvakrát denně. K hygieně mléčné žlázy se používá predip, papírové utěrky a bariérový post-dipping. Krávy při dojení obsluhují v jedné směně dva dojiči a jeden naháněč. Čtvrtý ošetřovatel se v tu chvíli stará o telata. „Kolektiv lidí je dlouhodobě stabilní, což považujeme v současné době za výhodu. Pro zlepšování kvality mléka již osm let pracujeme s daty z kontroly užitkovosti. Ošetřovatelé se také pravidelně školí. Dojírna pouze identifikuje dojnice, měří nádoj a vodivost mléka. Léčené krávy dojíme do konve a poté proplachujeme dojící zařízení kyselinou peroctovou,“ vysvětlil Miloslav Válek.

Ustájení má rezervy

V Dlouhé Třebové jsou dvě rekonstruované starší stáje. Jedna slouží plně jako produkční a jsou zde ustájeny krávy na dvou krmných dávkách – první fáze laktace do 100 dní a skupina do 200 dní laktace.

Ing. Jan Rufer, jednatel firmy

Ing. Miloslav Válek, vedoucí živočišné výroby

Pohled do porodny

Telata ustájená skupinově v přístřešku dobře prosperují

Druhá stáj je rozdělena na část s boxovými loži, kde jsou ustájeny krávy na třetí fázi laktace a krávy stojící na sucho. Před porodem a při něm jsou krávy ustájeny na protější straně ve stlaných kotcích.

Odchov telat se uskutečňuje ve venkovních individuálních boxech. Pasterované krmné mléko a mléčnou náhražku dostávají mladá telata pomocí samojízdného vozíku milk taxi. Pak následuje ustájení ve skupinových boudách, kde se provádí odstav. Odstavěná telata do stáří 6 až 7 měsíců jsou ustájena skupinově v přístřešku, který jim svou kapacitou vyhovuje.

Ukazatele mluví za vše

Průměrná měsíční dodávka do mlékárny za leden 2019 byla 7741 litrů, při složkách 3,99 % tuku a 3,56 % bílkovin. Průměr z kontroly užitkovosti za březen 2019 byl u prvotek českého strakatého 24,7 kg, u všech krav 27,6 kg.

Ukazatele reprodukce jsou také na vysoké úrovni. Výsledky za rok 2018 jsou následující: SP-82 dní, mezidobí 374 dní, inseminační index u krav 1,6,

Dosažené ukazatele v soutěži Mléčná farma roku:

Mezidobí: 372 dní

Průměrný počet somatických buněk: 119 tisíc

Lineární skóre somatických buněk do 4: 92 %

Průměrný mléčný tuk + bílkovina (za den): 2,17 kg

Průměrný laktační den: 151,89

Denní průměrná produkce mléka na ustájenou krávu: 22,69 kg

Průměrný podíl subklinických mastitid: 4,7 %

u jalovic 1,7, zabřezávání po první inseminaci 56 % u krav, 62 % u jalovic. Průměrné pořadí laktace je 2,6. Sledování říjících se krav provádějí ošetřovatelé a zootechnik, žádné moderní systémy na farmě nejsou. Ošetřovatelé mají za zjištěnou březost vysávy prémie. „Se zapouštěním jalovic nikam nespěcháme, průměrný věk otelezení je necelých 27 měsíců, ale to nám vyhovuje. Jalovice s větším rámcem má snazší porod, zvýšenou užitkovost na první laktaci i lepší reprodukci,“ říká hlavní zootechnik.

Tržby a náklady trvale pod kontrolou

Příjmy v živočišné výrobě jsou tvořeny tržbami za prodej mléka, prodej

jatečných a chovných zvířat. Jak sdělil Miloslav Válek, díky dobré reprodukci se v poslední době daří odchovat větší množství jalovic, než je nutné pro obnovu stáda. Jejich export je pak také zdrojem příjmů.

Mléko putuje ke zpracování do podniku Agricol, s r. o., Polička, výrobce eidamu a majonéz.

Avena jej zpeněžuje přes odbytové družstvo Morava. Ředitel Rufer je se zpeněžováním spokojený, prozradil, že průměrná realizační cena v lednu byla 8,99 Kč. Jan Rufer v podniku sleduje statistiku dojivosti a průměrné roční ceny mléka od roku 1988. Tyto zajímavé grafy poskytl ke zveřejnění. Firma také provozuje automat na prodej mléka, kde se prodá až 120 li-

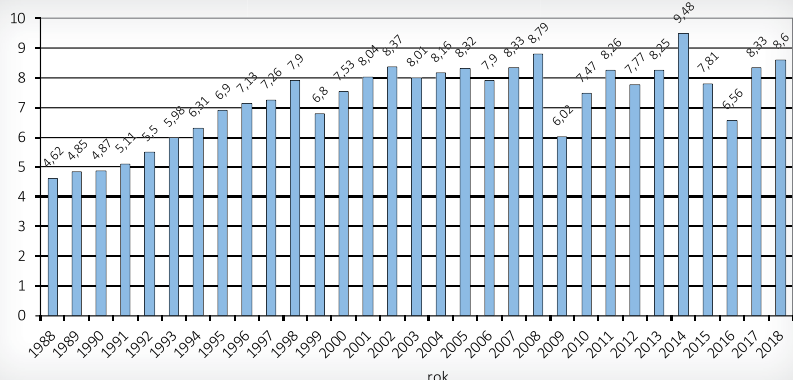
trů mléka denně, ale z hlediska tržeb je to zanedbatelná položka. Prodej je spíše vnímán jako služba místním obyvatelům.

Jak na to?

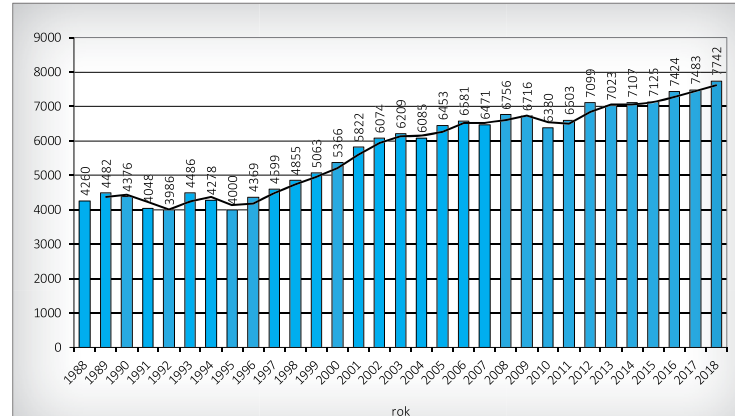
„Jak jsme dosáhli úspěchu? Na prvním místě bych vyzdvihl práci zaměstnanců na mléčné farmě a zootechnického managementu. Snažíme se využívat selského rozumu a vše dělat co nejjednodušeji. Loni jsme tuto soutěž vyhráli, letos byly naše výsledky obdobné, a proto jsme se přihlásili znovu,“ jsou stejného názoru Jan Rufer a Miloslav Válek.

„V zemědělství postrádáme koncepci, je třeba udělat koncepci na pět a lépe až deset let. Ze strany státních institucí nám plyne nehorázná administrativní zátěž. Lidé, kteří vytváří legislativu, by měli být alespoň pár let v provozu. Moderní doba nás zahlcuje informacemi, ale pro rozhodování nemáme znalosti,“ dodal několik slov od srdce jednatel společnosti Avena Ing. Jan Rufer.

Lukáš Prýmas

Realizační cena mléka (Kč/l) 1988–2018 (od roku 1993 Avena, spol. s r. o.)

Roční průměrná mléčná užitkovost 1988–2018 (od roku 1993 Avena, spol. s r. o.)